

A Főigazgató beszámolója a 2003. évről

1. A tevékenység összefoglaló mérlege

Közös jogkezelői tevékenységünk elmúlt éve a legfontosabb szempontból, a jogdíjkövetelések érvényesítését és felosztását nézve igen sikeres volt. A jogdíjbevétel nominálisan 23 %-kal nőtt, ami az inflációt is figyelembe véve mintegy 18 %-os reálérték növekedést jelent. (Megjegyzendő, hogy a díjszabásainkban a díjak mértékét csak 6-7 %-kal növeltük 2002-ről 2003-ra). Mindez tükröződik a jogdíjkifizetésekben is, mert a működés költségei továbbra is a 18 % alatt maradtak. A működést a 2003 novemberében tartott Közgyűlés is eredményesnek minősítette. Továbbra is jó az egyeztetés a többi magyarországi közös jogkezelő szervezettel, a részükre beszédett jogdíjak összege még jobban növekedett.

A Szerzői Jogvédő Szervezetek Nemzetközi Szövetsége (CISAC) vezető testületei júniusi budapesti értekezlete, és az ezzel kapcsolatos államfői fogadás hozzájárultak az ARTISJUS kulturális és szerzői jogi szerepének erősítéséhez az állami, a nagyközönséggel való és a szakmai kapcsolatainkban. Nőtt az Egyesület regionális fontossága is: a CISAC Budapestre helyezte Európai Regionális Irodáját és az Európai Bizottsága elnökévé az ARTISJUS főigazgatóját választotta. Végezetül jelentős változás, a valódi digitális jogkezelés (nemzetközileg használt rövidítéssel: a DRM) irányába nagy előrelépés volt, hogy az ARTISJUS lett az ISBN-hez hasonló nemzetközi zenei kód, az ISO-szabvány ISWC nemzeti kiosztója.

A 2003. év sajnos hiányosságoktól, elmaradásoktól sem volt mentes. Az év eleji ÁFA-törvény módosítás, valamint a Szerzői Jogi Törvény módosítása miatt teljesen át kellett szervezni a pénzügyi számítógépes programjainkat illetve szinte előlről kellett kezdenünk az új, egységes számítástechnikai rendszerünk szervezését, tervezését. Az így előálló egy éves szoftverfejlesztési késedelem (a költségnövekedés mellett) azt is jelentette, hogy a régi számítógépi programok továbbműködtetésére is - nem várt módon - anyagi és munkaerőforrásokat kellett fordítanunk. Az EU jogharmonizáció miatti és - részben - annak ürügyén folyó Szjt. módosítás előkészítésében is csak fél sikereket értünk el a közösen kezelt szerzői jogok védelmében. Nem tudtuk jelentősen bővíteni azoknak a zenefelhasználóknak a körét, akiktől elektronikus úton kapnánk mű- és mű előfordulási adatokat. A CISAC elektronikus adatcsere hálózata és nemzetközi szabványai sem fejlődtek az elvárt gyorsasággal. Belföldön az egyes felhasználói célcsoportok közvetlen tájékoztatásának kiterjesztésében magunk maradtunk el terveinktől.

Az Egyesület minden tevékenységét a szerzők által választott vezető testületei és tisztségviselői irányítják és ellenőrzik. A Választmány 2003-ban háromszor ülésezett, és összhangban az Alapszabállyal döntött a 2002-es évről szóló általános és pénzügyi beszámolóról, a 2004-es üzleti tervről és költségvetésről, a Közgyűlés előkészítéséről és ügyrendi javaslatairól valamint saját ügyrendjéről. A három Felügyelő Bizottsági ülés a Választmány által hozandó döntések előkészítését, a Vezetőség beszámolóinak és javaslatainak véleményezését szolgálta. A 2003-ban kilencszer ülésező Vezetőség napirendjén - az előbb említett működési - gazdasági kérdéseken túl - többek között a Szervezeti és Működési Szabályzat, a főigazgatói jelentések, a szerzői bizottságok megválasztása és a tagfelvételek ügye volt. Különös figyelmet fordítottak olyan stratégiai fontosságú ügyekre is, mint

a díjszabások előkészítése,

a felosztási szabályok megállapítása és módosítása (például az új reprográfiai jogdíjé),
az ARTISJUS Zenei Alapítványa szabályzatainak módosítása,
az Sztj. módosítása,
a CISAC reformja,
az ARTISJUS közép- és hosszú távú fejlesztésének terve.

Az ARTISJUS taglétszáma tovább nőtt, e jelentés írásakor ez 1027 személy és zeneműkiadó. A zenei és irodalmi művekre vonatkozó jogok kezelését persze ennél szélesebb belföldi személyi körnek végezzük, hiszen 2003-ban további mintegy 4000, nem egyesületi tagnak is fizettünk jogdíjakat. A külföldi zenei és irodalmi világrepertoárt 83 külföldi szerzői jogvédő - jogkezelő társszervezetünkkel kötött képviseleti szerződéseink alapján is képviseljük. E képviseleti szerződések révén a magyar szerzők művei külföldi felhasználásaira gyakorlatilag az egész világból beszedjük a jogdíjakat. Az angol és a francia jogvédő társaságok számos további harmadik országban (többnyire a volt gyarmatokon) is képviselik az ARTISJUS szerzőit.

Az alapszabályszerűen előkészített és november 22-re összehívott közgyűlés volt az ARTISJUS számára az év eseménye. A közgyűlés megtárgyalta és elfogadta a Vezetőség beszámolóját. A beszámolót kiegészítette a főigazgató 4 évre visszatekintő részletes írásbeli jelentése. Az összefoglalók a gazdasági és jogi események mellett rámutattak a közös jogkezelés kultúrát ösztönző szerepére, ismertették a magyar zenei repertoár mai magyar érvényesülési lehetőségeit is. A hozzászólások elsősorban azt mutatták, hogy tovább kell javítani az Egyesület és az Egyesület munkájában közvetlenül részt nem vevő szerzők közötti tájékozódást.

A Közgyűlés megválasztotta az ARTISJUS új tisztségviselőit is. Központi napirendi pontja ezúttal mégis az Alapszabály jogszabályváltozások és egyéb objektív okok miatt szükségessé vált módosítása volt. Ennek következtében kissé módosultak az ARTISJUS által képviselt műfajták (terjedelem szerint), és vagyoni jogok köre és bizonyos területen a képviselet jellege is. Ennek és az Európai Unióhoz való csatlakozásnak következtében változtak a tagság, illetve a nem tag érintett jogosulti minőség feltételei is. A módosulásokat a függelékben csatolt Alapszabály, a szerzői jogi törvény változásait a következő fejezet mutatja.

2. A működés jogi kereteinek változásai

Az év közepétől két szabályváltozás is közvetlenül érintette munkánkat. Július 1-től a Polgári Perrendtartás módosulása folytán a Megyei Bíróságok, illetve a Fővárosi Bíróság hatáskörébe tartozik minden szerzői jogi tárgyú per, s így másodfokon az ítéletátlák járnak el. Ez számunkra egyszerűsítés, hiszen eddig a csak a jogdíjigényt érvényesítő perekben az ország több mint 100 helyi bíróságánál kellett eljárunk (évente mintegy 20.000 fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezzük!). Ugyanakkor a hatáskör-változás miatti átmenet nem volt teljesen zökkenőmentes a bírói gyakorlat számára.

Ugyancsak az év közepén egy a Bírósági Határozatok hivatalos gyűjteményében közzétett Legfelsőbb Bírósági döntés folytán vált nyilvánvalóvá, hogy a továbbiakban már nem hivatkozhatunk pereinkben az illeték-feljegyzési jog kedvezményére. Szerencsére a Pénzügyminisztérium a tömeges kisösszegű

igényérvényesítésre tekintettel, és az ismertté vált illetékbélyeg-visszaélések sajtóvisszhangjára tekintettel engedélyezte, hogy az illetékeket utólagos elszámolással évente egyszer fizessük meg.

Mindezeknél sokkal erősebb és szélesebb körű hatásokkal jár az ARTISJUS által kezelt szerzői jogi jogokra az Szt. 2003-as, 2004. május 1-én életbe lépett módosítása. A módosítás az arra okot adó európai irányelv terjedelmén messze túlment és beavatkozott a közös jogkezelésbe. Előkészítése során - komoly vitát követően - elvetette a jogalkotó azt az eredeti tervezet szerinti elképzelést, hogy párhuzamos sőt többes jogkezelést engedjenek mindenféle műkategóriában és mindenféle jogra. Azt a javaslatot, hogy egyes meghatározott jogokra (nyilvános előadás, műholdas sugárzás, eredeti vezetékes műsorközvetítés, lehívásos hozzáférhetővé tétellel nyilvánosságához közvetítés) a szerzők az összes műveik tekintetében megfelelő határidővel a közös jogkezelés helyett a saját egyéni jogkezelést válasszák, az elméleti vita fenntartása mellett magunk is elfogadtuk a nemzetközi gyakorlatra tekintettel.

Az Szt.-módosítás egyeztetései során azt is elértük, hogy elálljanak a közös jogkezelők fölötti állami felügyelő szervezetek számának növelésétől (az NKÖM és az ügyészség mellé még a zenefelhasználói (vállalkozói) érdekek elsődleges figyelembe vételére köteles gazdasági miniszter alá rendelt Magyar Szabadalmi Hivatal is odalépett volna). Az is a közös jogkezelés hallatlan megnehezedéséhez vezetett volna, ha - mint eredetileg tervezték - az egyeztető eljárások a jogdíjközleményekre is kihatóan egyoldalúan kötelezően megindíthatóvá váltak volna.

Kétségtelen, hogy az Szt. módosítása hozott a zenei szerzők és zeneműkiadók számára kedvező változást is: a közös jogkezelők határozott időre közzétett díjszabásai mindaddig hatályban maradnak, míg az új díjszabást a hatóság jóvá nem hagyja. Mindezek mellett maradt még jó néhány további olyan változtatás, ami káros az ARTISJUS által képviselt szerzőknek és kiadóknak és amit nem sikerült megakadályozni vagy hatásában enyhíteni. Ezek a következők:

A kábeltelevízió jogdíjból 19 % helyett 15,5 %-ot kapnak a zenei jogosultak, mert a hangfelvétel előállítók is belépnek a jogosulti körbe.

Az üres hanghordozó jogdíjakban is csökken 5 %-kal a zenei jogosultak részesedési aránya, ezúttal is a hangfelvétel előállítók javára.

Jelentősen csökken a zenei jogosultak reprográfiai jogdíjakban való részesedése. Ennek oka a most átültetett EU irányelv formalista, merev értelmezése. Ennek oka az, hogy az alapul fekvő irányelv szó szerinti értelmezése nyomán az a betarthatatlan, látszólag a szerzők és zeneműkiadók érdekében álló szabály érvényesül, hogy a kották csaknem minden másolásához engedélyt kell kérni a jogosulttól. Az engedélyezési jog pedig kizárja a díjigény fennmaradását. Más szóval: mivel tilossá vált a kották egyenkénti engedély nélküli magáncélú másolása, nem is lesz ilyen másolás és így kompenzációra sincs szükség.

Hangsúlyosabbá vált az állami beavatkozás a díjszabások jogosultak általi megállapításába (kifejezett előzetes észrevételezési jogot kapott a Szabadalmi Hivatal és az Informatikai és Hírközlési Minisztérium is).

Jóllehet mindezek a változások csak 2004. május elsejével léptek hatályba, az ARTISJUS már 2003-ban jelentős előkészítő-igazodó lépéseket tett: statutumait és számos szabályzatát újra fogalmazta, jogdíjközleményeinek rendjét újjáalkotta, szerződéseit és nyomtatványait felülvizsgálta,

számítástechnikai rendszerének folyamatban lévő teljes megújítását az új körülményekhez igazította. Mindez igen jelentős anyagi és munkaerő ráfordítással járt.

3. A jogdíjak kifizetése és egyéb jogosulti kapcsolatok

Az ARTISJUS Egyesület tagsága a következőképpen alakult (zárójelben az előző év adatai):

Komolyzeneszerzők osztálya 180 fő (178)

Könnyűzeneszerzők és zeneszövegírók osztálya 730 fő (658)

Írók osztálya 101 fő (100)

Zeneműkiadók osztálya 16 kiadó (17)

Ö s s z e s e n: 1.027 (953)

=====

E tagok mellett 2003-ban további mintegy 4000 egyéb képviselt jogosult személy illetve zeneműkiadó részesült jogdíjban.

A jogosultak számára 2003. legfontosabb eredménye természetesen a jogdíjak növekedése volt. A 23%-kal növekedett összbevételnek a korábbiakkal lényegében azonos részét kellett a beszedésre és a felosztásra fordítani, így a kumulatív (pl. nyilvános előadási, sugárzási) jogdíjak 2004-ben esedékes éves kifizetési is átlagosan (egy-egy szerzőnél a műelőfordulás változásának függvényében) így nőnek majd. A külföldi és belföldi repertoár használatának aránya nagy vonalakban változatlan volt.

A külföldi jogosultaknak (jogvédő társaságoknak és közvetlenül, egyedileg az egyes jogosult személyeknek) az ARTISJUS 2003-ban (túlnyomó részben a 2002-ben beszédett nyilvános előadási és sugárzási jogdíjkból) mintegy 1,8 milliárd forintot fizetett ki, ami 11 %-os növekedést jelent az előző évhez képest. Ugyanez a növekedés a többi magyar jogkezelő egyesületnek való kifizetésénél - Előadóművészi Jogi Iroda, FILMJUS, HUNGART, MAHASZ - 39 % volt. (Természetesen itt is a 2002-ben egész évben beszédett jogdíjak kifizetéséről van szó.)

A zenei szerzői részesedés csökkenése az ún. üres kazetta és a kábeltelevíziós jogdíjakban (l. a beszámoló 2. pontját!) megmutatta, hogy a közeljövőben újra gondot okozhatnak a szomszédos jogi jogosultak növekvő díjkövetelései. Ezek veszélyeztetik, szűkíthetik a szerzői jogdíjakat és érvényesíthetőségüket is, hiszen a közös díjfizető-felhasználók teherbíró képessége egyelőre nem növekszik.

Az év legkellemetlenebb jelensége, helyzete a jogutódok számára az ÁFA-törvény év elejei megváltozásából adódott: a törvény értelmezési és végrehajtási nehézségei a szerzők számára további adminisztrációval és a nekik járó jogdíjak kifizetésének késésével jártak. A törvény alapján ugyanis a szerzők és jogutódok egy része - bizonyos feltételekkel - ÁFA jogalanynak tekinthető. E feltételekről a pénzügyminisztériumi állásfoglalás meglehetősen késedelemmel született meg. (2003/21. APEH iránymutatás: Az eredeti szerzők, előadóművészek áfa alanyisága, áfa kötelezettsége) Ennek nyomán átalakítottuk a pénzügyi munka- és számítástechnikai folyamatainkat, hogy fizetni tudjunk azoknak, akik a jogdíjra ÁFÁ-s számlát nyújtanak be. Annak érdekében, hogy

megtudjuk a jogosultak ÁFA miatti esetleges számla kibocsátási szándékát, be kellett építenünk egy 15 napos várakozási szakaszt is a kifizetés folyamatába.

Az év legkellemesebb eseménye az első zenei reprográfiai jogdíjak kifizetése volt. Ez mintegy 4000 egyesületi tagot és egyéb képviseltet érintett (ebben a mértékben, összegben valószínűleg utoljára, l. a beszámoló 2. pontját).

A reprográfiai jogdíj jellemzői:

Az olyan művek szerzőit, valamint az olyan művek kiadóit, amely műveket könyvként vagy folyóiratban fénymásolással vagy más hasonló módon, papíron vagy más hasonló hordozón, "reprográfiával" többszöröznek, a magáncélú másolásra tekintettel megfelelő díjazás illeti meg. A reprográfiai jogdíjigényt a Magyar Reprográfiai Szövetség érvényesíti. E szövetség az érvényesítés alapján átvett jogdíjakat a Szerzői Jogi Törvény szerinti arányban szétosztja az érdekelt, tag közös jogkezelő szervezetek között.

Az ARTISJUS a jogosultjai részére beszedett összegnek csak kis részét kapja. Ez a jogdíj először 2003. utolsó negyedében és 2004. első negyedében vezetett egyedi jogdíj felosztáshoz, kifizetéshez az ARTISJUS által képviseltek javára.

Azt az összeget, amit az ARTISJUS megkap, kifizeti a kottákkal, azok használatával összefüggő más zenei jogdíjak arányában a kottakiadással foglalkozó zeneműkiadóknak, a zeneszerzőknek, zeneszövegíróknak illetve jogutódaiknak.

A 2001. és 2002. évi jogdíjak 2003-as eredményei:

Felosztás típusa		Kifizetett jogdíjösszeg	Jogosultak száma
Kiadói rész	Kottakiadással foglalkozó kiadók között felosztott jogdíjak	75.174.798,- Ft	22 kiadó
Szerzői rész	Honorárium kiadások alapján felosztott jogdíjak	25.440.932,- Ft	305 szerző és jogutód
	Élőzenei jogdíjak alapján felosztott jogdíjak	49.733.868,- Ft	3.740 szerző

A 2003. évre 2004-ben megkapott reprográfiai jogdíjakat az ARTISJUS ez év őszén osztja fel a szerzők, jogutódaik és a zeneműkiadók között.

2003-ban ugyancsak jól mutatkozott be a mobil telefonos jelzőhangok ("csengőhang") első felosztása; ebben 2003-ban 3232 mű szerepelt.

A Felosztási Szabályzatot a Vezetőség az Alapszabály által megállapított hatáskörében eljárva 2003-ban is módosította, de a változások technikai vagy értelmezési jellegűek voltak. Ez alól az egyetlen kivétel a reprográfiai jogdíjak felosztási szabályainak megteremtése.

A tagság és az egyéb képviselt jogosultak tájékoztatásának jól bevált eszközeit 2003-ban is használtuk: Évkönyv, Hírlevelek, internetes és telefonos tájékoztató szolgálat. Ez a tájékoztatás a zenei művek szokásos bejelentései kapcsán - 2003-ban 6500 új belföldi művet regisztráltunk - szinte folyamatos. Megismételtük a könnyűzenei tagjainknak a Tájékoztatói Fórumot (szeptember, Fészek Klub).

Az Artisjus honlap funkcióit akként bővítettük, hogy az tárhelyet kínál a szerzők számára

saját műveik lehívásra hozzáférhetővé tételére, és ehhez a Jogi Főosztály kialakította az ún. szerzői honlapokra irányadó mintaszerződéseket. Ezek lehetővé teszik, hogy a szerzők saját műveiket ellenőrzött feltételek mellett vagy saját maguk igényelte domain-név alatt, vagy - az egyesületi tagok - az Artisjus által rendelkezésükre bocsátott tárhelyen elérhetővé tegyék. A 2002-ben útjára indult projekt valójában 2003-ban hozott eredményeket; a honlap iránt nagy a szerzői körében az érdeklődés, több szerződést kötöttünk.

Több mint száz magyar zeneműkiadóval tartunk fenn együttműködést. A kapcsolat gyakorlati és elvi kérdéseit a legfontosabb, legnagyobb zeneműkiadókkal az év során több külön szakmai fórumon beszéltük meg.

4. A zene használói; a jogdíjkövetelések érvényesítése

A zeneművek közös jogkezelésének fő területei:

- a nyilvános előadások,
- a rádió- és televízió sugárzások,
- az egyidejű vezetékes továbbközvetítés ("kábeltelevízió"),
- a hangfelvétel kiadás és egyéb "mechanikai többszörözés",
- a lehívásos nyilvánossághoz közvetítés ("internet"),
- a magáncélú másolások miatt az üres hang- és képhordozók árába foglalt jogdíjak.

A felhasználók a világ zeneműveit ezeken a módokon szélesebb körben, intenzívebben használták mint előzőleg. Ennek - és bizonyos körben a 6-7 %-os díjmérték emelkedésnek és persze a következetes ellenőrzésnek - következtében 2003-ban a bel- és külföldi felhasználók az előző évnél összesen 23 %-kal több jogdíjat fizettek meg. A számszerű adatokat az ide mellékelt statisztikák, grafikonok mutatják.

Az arányaiban és összegében legnagyobb jogdíjbevételt adó terület a vendéglátóipari és egyéb nyilvános előadás (például üzletek háttérzenéje, koncertek, filmvetítés). Itt a növekedés 10 %-os volt. A bevételek 85 %-át a gépzene szolgáltatás adja. A koncertek jogdíjai (itt a jogdíjat a jegybevételek arányában kell kiszámítani) 2003-ban mintegy 20 %-kal nőttek, míg a filmvetítések során elhangzó filmzene jogdíjai 11 %-kal csökkentek.

A nyilvános előadási jogdíjak beszedése az Egyesület legnagyobb ráfordítást igénylő tevékenysége. Több mint 56.000 zenét használó vagy valaha zenét használt kereskedelmi és vendéglátó üzletet tartunk nyilván, ezeknek közel fele kapott 2003-ban jogdíj értesítőt, felszólítást, számlát. Jóllehet a

zenét használó üzleteknek maguknak kellene előre a szerződéskötést kezdeményezniük az ARTISJUS-nál, ez ritkán történik meg. Ezért 45 munkatársunk (budapestiek és a 6 vidéki kirendeltség alkalmazottai) foglalkozik csak ezzel a területtel. Évente 150 ezer értesítést és további mintegy 50 ezer fizetési felszólítást küldenek ki, a zenefelhasználók ezek alapján fizetik meg a jogdíjak 88,8 %-át. A többi ügyben bírósághoz kell fordulnunk (20.000 fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem!), de rendes peres eljárás ezeknek csak igen kis részéből lesz (2003-ban 818 esetben). 2003-ban 178 perünkben született jogerős ítélet, 176 ügyben pernyertesek lettünk.

Két érdekesebb, elvinek mondható ügyünk:

A zenei nyilvános előadási jogok érvényesítése körében egy kínai étterem üzemeltetője ellen kellett perben fellépni. A Szegedi Ítéltábla megállapította, hogy egy kínai étterem esetében is vélelmezhető az, hogy védett művek is elhangzanak a zeneszolgáltatás során, tekintettel arra, hogy a vendéglőben elhelyezett CD lejátszóban a CD lemezek szabadon cserélhetőek. (Pf.II.20.015/2003.)

Egy másik, ugyancsak zene előadási ügyben az volt a kérdés, mentesülhet-e a díjfizetés alól "zártkörű felhasználásra" hivatkozással az alperes sportklub. A Veszprém Megyei Bíróság másodfokú ítéletében megállapította azt, hogy egy sportklubban végzett zeneszolgáltatás is fizetési kötelezettséggel jár. A klubhoz ugyanis bárki csatlakozhat, tehát a szerzői jog szempontjából valójában nem zártkörű. (I.Pf.21.511/2002.)

A televízió sugárzás jogdíjai körében jelentős, 43%-os növekedés van és tovább nőtt a kereskedelmi adók túlsúlya, elérte a 90 %-ot. Ennek oka részben a kereskedelmi televíziók jogdíj alapul szolgáló reklám bevételeinek növekedése, másrészt a Magyar Televízió 2003-as csődközeli helyzete. Utóbbi ellen 2003 végén újra kénytelenek voltunk keresetlevelet beadni, hiszen korábbi tartozásait is csak részben fizette meg és a folyó évi díjakkal teljesen elmaradt.

A közszolgálati sugárzás visszaesése a rádiózásra is jellemző, mára a díjfizetésben ez az arány csak 20 %. Ennek az is az oka, hogy eltörölték a rádió előfizetési díjat és annak pótlására az állami költségvetésben különítettek el egy összeget a Magyar Rádió részére. A Rádió az előfizetői díjából 2 %-ot volt köteles jogdíjként fizetni, míg a költségvetési támogatásából csak 1 % jár jogdíjként. Ugyanakkor a "reklámtorta" kereskedelmi rádióknak jutó szelete is évről évre elmarad a várakozásoktól.

A rádió műsorok önálló internetes közvetítése ("webcasting") az adók számát illetően nagy fejlődést mutat (21 ilyen szerződéses partnerünk van), de az összes ilyen jogdíjbevétele még igen alacsony.

A vezetékes egyidejű továbbközvetítés ("kábeltelevízió") jogdíjainak egyenletes, megbízható növekedése az országos kábeltelevíziós szervezetekkel, a szomszédos jogi jogosultakkal, és jelentős külföldi műholdas műsorszolgáltatókkal kötött szilárd, 2004-re is meghosszabbított "globális"- és keret-szerződéseinknek köszönhető. A növekedés 2003-ban 13 %. Folytatódik az a folyamat, hogy a külföldi műholdas műsorszolgáltatók egyre több programjukat már a fellövésnél kódolják s ezek a műsorok már nem minősülnek egyidejű továbbközvetítettnek. E műsorok ugyanakkor megjelennek jogdíjbevételeink között egy másik felhasználás-típusként (2003-ban mintegy 165 millió forinttal). Nem kevés nehézséget okozott a globál szerződések újratárgyalása amiatt, hogy az új jogosulti csoport (hangfelvétel-előállítók) megjelenése mellett kellett megkísérlni a díjszint csökkenésének, vagy stagnálásának elkerülését.

A hagyományos "mechanikai" jogosítás szerződéses forma - a BIEM-IFPI típusú szerződések és az ún. független kiadók kiadványonként jogosított felhasználásai - önmagában is fontos bevételi forrás, de jelentősége ezen is túlmutat. A szerzők számára ugyanis művészileg, pályájuk alakítása szempontjából, s nem utolsósorban anyagilag a legfontosabb sikermérő egy-egy lemez megjelenése, így a közös jogkezelés egészének a munkáját is hajlamosak a mechanikai jogdíjak kézhezvételéig terjedő tapasztalataik alapján megítélni.

A hangfelvétel kiadás zenei jogdíjai a hangfelvétel kiadás gondjai és az internetes letöltések dacára összességében 18 %-kal nőttek. Az elért bevétel növekedés természetesen soktényezős folyamat eredménye, melyekből kiemelünk néhány jelentősebb, a bevétel növekedés 70 %-ára kiható tevékenységet:

-prémiumkiadványok, lapmellékletek jogosítása,

-kül- és belföldi sokszorosítói jelentések alapján az engedély nélküli gyártások, túlgyártások egy részének kiszűrése és a jogdíjak utólagos behajtása,

-új formátumok jogosítása.

A lemezkiadói válságnak és így az alacsony zeneszerzői jogdíjaknak vannak stabil és vannak újabb okai is. Így például állandó jelenség a "kalózkodás". A világ fejlettebb régióiban ennek nagysága nem éri el az összforgalom 3 százalékát, Magyarországon ez az arány a MAHASZ szerint 10-15 %. Az ARTISJUS becslése szerint ez a szám évek óta erősen alábecsült. A fenti, kriminális természetű körülményeken túl meghatározó a fogyasztói szokások dinamikus módosulása. Ez, részben a változatlanul magas lemezáraknak, részben a technika nyújtotta újabb és újabb lehetőségeknek köszönhetően már visszafordíthatatlan folyamat. Ugyancsak csökkenti a bevételeket a BIEM-IFPI szerződéses gyártók növekvő száma is a nem jelentéktelen kedvezmények miatt. Ehhez járul "szerzői kiadások" konstrukció is; itt a példányszám évek óta az összes jogosított hangfelvétel 10 %-át teszi ki.

Újabb keletű elem a zeneipar konzervatív üzletpolitikája. Az ipartörténet eddig megismert forradalmihoz képest alapvető különbségeket mutat fel az internet közvetítette tartalmak és a hozzá kapcsolódó viharos gyorsaságú technikák forradalma. Ugyanis nem belülről, az iparág továbbfejlesztése révén jöttek létre az ezredforduló új zenei formátumai, terjesztési módjai, következésképp a fogyasztói szokások átalakulása, hanem egyrészt az otthoni számítástechnikai igények felkeltését, majd kielégítését megcélzó informatikai iparágak agresszív piacpolitikája, másrészt a fogyasztók elsősorban az interneten szerveződő, világméretű közönségének nyomásgyakorló igényei révén.

A magasabb profittartalomhoz szokott hangfelvétel-ipar a mai napig nem rendezte viszonyát az internetes felhasználásokhoz, s ez részben védi, részben hátráltatja a többi jogosulti, elsősorban szerzői csoport érdekeinek az érvényesítését. Annyit összegezhethetünk, hogy a jogi eszközök, monstre perek ellenére sem sikerült a zenehallgatók értékrendjét a másolás tekintetében megváltoztatni. A GFK Piackutató Intézet ARTISJUS által megrendelt felmérése ez utóbbit mindenben alátámasztotta.

A "független" kiadók által beadott 2502 db szerződés száma 40 %-kal haladta meg az előző évit. Sokféleségük, tematikai gazdagságuk fontos kiegészítő színei a magyar hanglemez-kultúrának. Ezek a szerződések az ARTISJUS-tól adattisztázás, szerződésértelmezés és jogdíjbeszedés tekintetében lényegesen több türelmet, munkaráforgatást és személyes kapcsolatfelvételt igényelnek.

A gyakorlati problémák itt is évek óta változatlanok:

-nincs alsó jogosítási példányszámlimit (pl. 20-50 pld-ra kért felhasználási engedélyek is vannak),

-terjed a saját CD-író útján történő sokszorosítás,

- jogosítási nehézségek vannak remixeknél, feldolgozásoknál, a hangszerelésnek jelölt, de ennél lényegibb változtatásoknál, a valóságtól eltérő adatokkal megjelölt műsortükröknél (autorizáció hiánya és adattisztázási okok),

-túlgyártások.

Az év során sajnos a vártnál kisebb eredménnyel járt a játékfilmek DVD-n való többszörözéséért a zeneszerzőknek járó díjkövetelés érvényesítése. A bel-és külföldi filmzene szerzők és kiadók jogosan várják az Szjt. alapján járó ilyen díjaik beszedését, ezért - a filmforgalmazókkal, kiadókkal való több mint 20 átfogó értekezlet után - az év során bírósági kereseteket nyújtottunk be a kiadók, forgalmazók ellen.

Az internetes legális fizetős zeneletöltési szolgáltatások Magyarországon egyelőre váratnak magukra. A mobil telefon csengőhang üzletág üzleti módszer- és szerkezetbeli változásait (széttagolt, áttételes szolgáltatói lánc stb.) az évente egyszer változtatott díjszabásunkkal nem tudtuk követni, így az előző évhez képest több ilyen szolgáltatás maradt felderítetlenül, szerződés és díjfizetés nélkül. 2004-ben e téren módosításokat tervezünk.

Az ún. üres kazetta jogdíjaknál a 2003. évi erőfeszítések nyomán a bevételek jelentősen tovább nőttek.

Természetesen a jogdíjforgalom nagymértékű növekedésében változatlanul elvitathatatlan szerepe volt az írható CD lemezekre bevezetett hologramos címkéknek, hiszen a tarifa szerinti jogdíjmérték emelése átlagosan nem haladta meg a 6-7 %-ot. A jövő hordozójának tekintett írható DVD-kre ugyancsak bevezettük a kötelező matricákat, s az érzékelhető fekete piac ellenére pár ezer darabról közel egy millió db-ra futott fel a legális forgalom.

Megfigyelhető, hogy a legális forgalmat lebonyolító nagyobb importőrök köre évek óta változatlan, a hologramos címke bevezetésével - mint ahogyan azt a jogdíjbevételek emelkedése is mutatja - évről-évre jelentős többletforgalmat realizálnak főképp az írható CD lemezek területén. Bár a számokból kitűnik, hogy a látóköreinkbe került üres DVD forgalom is jelentősen emelkedett a "sticker" bevezetésével, mégis az a szomorú tapasztalat (pl. a hozzánk eljuttatott árlisták és az internetes hirdető újságok apróhirdetéseit megnézve), hogy ezen a téren a fekete import (pl. csomagtartóban becsempészett) olyan jelentős és kiterjedt, hogy nagymértékben akadályozza a legális forgalmazók erősödését ezen a téren, akik a magáncélú másolásra tekintettel megállapított díj magas szintjével magyarázzák a fekete kereskedelem megerősödését.

Az írható CD-k esetében a jogdíjtarifa tagoltabbá válásával a 300 MB tárolókapacitás alatti CD lemezekre új típusú hologramos címkét vezettünk be. Az év folyamán 192.000 db ilyen típusú lemez importja után fizették meg a jogdíjat.

Az ellenőrzés terén számos nehézséggel kellett évekig szembesülnünk. 2003 februárjától egy megbízásos munkatárs végzett folyamatos ellenőrzést az üres hordozókat árusító kereskedelmi

egységekben az ország szinte egész területén. Az év folyamán 378 ellenőrzésre került sor. A felvett jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy az ellenőrzött üzletek kb. 47 %-ában mindent rendben talált az ellenőrünk. Sajnos, a fennmaradó 53 %-ot kitevő jobbára kisebb számítástechnikai üzletek előszeretettel árusítanak hologram nélküli CD és DVD lemezeket is. Mindennapos gyakorlat az is, hogy az 5, 10, 25 stb. darabos gyűjtőcsomagolású lemezeket a kereskedők megbontják és az így egyesével - általában papírtasakban - árusított lemezek már nem rendelkeznek a hologramos címkével, ezért a jogdíj megfizetésének mind a bizonyítása, mind az ellenőrzése szinte lehetetlenné válik. Összesen 120 esetben küldtünk ki felszólító levelet az üzlet vezetője részére, és ismételt felszólítottuk a jogsértő termékek forgalmazásának beszüntetésére, illetve a beszerzési forrás közlésére. 14 esetben fordult elő, hogy az ellenőrnek "önként átadták" a CD lemezek mellett, külön tekercsben tárolt többzeternyi hologramos címkét. A címkesorszámok ellenőrzésekor kiderült, hogy ezek 8 jobbára külföldi (bolgár, szlovák, macedón, kínai) tulajdonban álló importőr cégeknek lettek kiadva, általában még a CD címkék bevezetésének a kezdetén 2002-ben.

A nagyobb bevásárlóközpontok központi beszerzői változatlanul készek hatékonyan együttműködni, beszállítási feltétel a szabályosan címkézett áruk elhelyezése a polcokon. A nagykereskedésekben és a kisebb kereskedelmi egységekben azonban szinte természetes az írható CD-k, DVD-k sticker nélküli forgalmazása.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás e téren is több fontos kérdést is felvetett. A vámkezelés gyakorlatilag megszűnik az Unión belül, így az importőrök feltételezett jogkövető magatartásán kívül a hologramos címke az egyetlen módja az import ellenőrzésének és a jogdíj beszedésének. Ez a felismerés sürgetővé teszi, hogy minden fajta üres hordozóra kerüljön hologramos címke, melyet hatékonyan egészít majd ki 2004. május 1-től a kereskedő egyetemleges felelőssége a díjfizetésért.

5. A jogkezelés belső, technikai oldala

A közös jogkezelésre akkor van szükség, amikor a szerző saját maga nem tudja egyenként előre művei felhasználását engedélyezni és azt ellenőrizni. A közös jogkezelésnek mégis azt kell elérnie, hogy a százezerszámra felhasznált művek jogdíjai az előfordulás gyakoriságát is tükrözve eljussanak pontosan azokhoz a - sok százezer - magyar és külföldi szerzőkhöz, jogutódokhoz, akiknek művei elhangzottak, műpéldányokban megjelentek. Ez ma már csak költséges elektronikus technikával lehetséges. (Az alternatíva tehát világszerte: érvényesíthetetlen nulla értékű jogok vagy a jogdíj mintegy 15-20 %-ába kerülő közös jogkezelés).

Az ARTISJUS által használt összetevői a következők:

A számítógépi hálózat három "ALPHA" szerverből, 180 személyi számítógépből és 50 nyomtatóból áll. Az aktív adatbázis 20 GByte. A számítógépi programok öt dokumentációs folyamatot és hét jogdíjfelosztási főfolyamatot látnak el. Ezt egészítik ki a jogosítási (licence), a pénzügyi és az archiváló rendszerek.

A kezelt adatforgalom jellemző számai:

A nyilvános előadás és rádió-, tv sugárzás körében 2003-ban 65.830 mű 1.489.363-szori elhangzását rögzítettük. Ezek közül 19820 mű volt adatbázisunk szempontjából új mű. (A jogdíjfelosztáshoz az előfordult művek adatait a sokmillió magyar és nemzetközi dokumentált mű adataival kell egybevetni és összekapcsolni). A koncerteken 2003-ban 3961 mű szólalt meg. A hanglezem jogdíjak

felosztásához 7028-féle itt kiadott vagy nálunk jogosított műsoros hanghordozó adatait dolgoztuk fel. Az importált külföldön jogosított lemezeken 86.273 mű szerepelt, ezek szerzőinek, jogutódainak (legalább 250.000 személy, kiadó) is mi osztottuk fel és fizettük ki a jogdíjakat. A filmzenei felosztáshoz 28.599 filmvetítési forgalmi adatot rögzítettünk az év folyamán.

A zenehasználati adatok mai mennyisége mellett a pontos dokumentálás és jogdíjfelosztás csakis elektronikus adatközlés alapján lehetséges; így is - esetenként 2-3 éves adatkutatás után - marad mintegy 10-15 %-nyi mű, amelynek jogdíjait utóbb a többi, pontosan dokumentált mű jogosultjai között kell arányosan felosztani. A saját, naprakész adatbázisunk mellett a nemzetközi adatbázisokban és a külföldi társszervezeteink adatbázisaiban 10-12 millió mű adatait érjük el, hasonlítjuk össze a felhasznált, előfordult művek adataival.

Rendkívül fontos ezért a felhasználókkal való elektronikus adatkapcsolatok kibővítése. A kereskedelmi rádiók közül már 42-től kapunk így adatokat. Sajnos a közszolgálati rádióknál, televízióknál mindeddig hiányoznak az automatikusan feldolgozható adatok szolgáltatásához szükséges fejlesztések. A hanglezem ipartól 17 gyártó/előállító küld elektronikus forgalmi adatokat.

A pontos dokumentáláshoz - jogdíjfelosztáshoz támogatást és együttműködést kapunk a zeneművek szerzőitől, kiadóitól is (műbejelentések, zeneműkiadói szerződések). A több mint száz zenemű kiadói kapcsolatból ebből a szempontból a legfontosabb a több milliós nemzetközi zenei repertoár magyarországi alkiadóival fenntartott - nemcsak elektronikus - adatcsere. A multinacionális zeneműkiadói leányvállalatok adatközlése, adatellenőrzése ugyanakkor még jócskán javítható lenne (például a regisztrált művekről adott listáink és különösen a jogdíjelszámolásaink gyors ellenőrzésében).

Az ARTISJUS és a többi magyar közös jogkezelő számos olyan adminisztratív feladatot is ellát, ami a többi, külföldi szerzői jogvédő társaság költségeit nem terheli. Így - a szervezet egészének adói mellett - a sok ezer szerző, jogutód többféle adó- és járulékfizetését is el kell végezni, nyilván kell tartani. Egy jellemző, csak "magyar" közös jogkezelési költségelem például a kifizetett szerzői jogdíjak után az Egyesület által fizetendő egészségügyi hozzájárulás (ez 2003-ban több mint 170 millió forint volt). Sajátos teher, hogy az EU-ban ismert és alkalmazott bevallásos rendszer helyett kifizetői adólevonást kell alkalmazni. Ez az oka a súlyos adminisztrációs kötelezettségeknek.

2003-ban az 1923 milliós összes működési kiadásból 34,7 %-ot a 160 munkatársnak járó személyi kiadásokra, 37 %-ot egyéb fenntartási kiadásokra, 28,3 %-ot beruházásokra fordítottunk.

Nemzetközi kapcsolatok a közös jogkezelésben

A nemzetközi kapcsolatok elsődleges területe egyben fő célja a jogosításban a kölcsönös képviselet, valamint a jogdíjak kölcsönös elszámolása és ezekhez az adatcsere. A jogdíj átutalásokban az egyenleg a külföldi könnyűzenei repertoár igen jelentős magyarországi használata és a magyar zene kisebb külföldi sikere miatt (de nemcsak ezért: az angol-amerikai könnyűzene máshol is uralja a "piacot") számunkra szükségszerűen negatív. Így 2003-ban jogvédő társaságok útján mintegy 1255 millió Ft-ot utaltunk külföldre és a magyar szerzőknek 213 millió Ft érkezett.

Az adatokat, elszámolásokat szabványos formátumban, a fontosabb társaságokkal (2003-ban: 42-vel) kölcsönösen elektronikusán küldjük, többnyire ún. "file transfer"-rel.

A nemzetközi mű adatszere informatikai rendszerei közül az ARTISJUS 2003-ban a "Fast Track" központ által üzemeltetett on-line keresőrendszerhez, valamint a másik, az amerikai ASCAP által működtetett "WID" adatbázishoz és on-line keresőrendszerhez jelentette be csatlakozását. A Fast Track rendszerben a legnagyobb közös jogkezelők a saját élő műadatbázisukat hozzáférhetővé teszik a többi jogkezelő számára s ezekből az adatbázisokból közvetlenül elektronikusan át is lehet hozni az adatokat. A WID nyilvántartás tartalmazza az alkiadói jogosultságokat is. Részesei vagyunk 2003 óta (a korábbi CAE rendszerről átváltva) a svájci SUISA által felépített és kezelt globális (szerzői, előadóművészi) nemzetközi "IPI" jogosulti adatbázisnak is.

A nemzetközi dokumentációs együttműködés mellett előrelépés volt 2003-ban a jogosítás területén is. Mind az on-line felhasználások nyilvános előadási (nyilvánossághoz közvetítési) elemére tekintettel kialakított Santiago-megállapodás, mind pedig a mechanikai elemre vonatkozó Barcelona-megállapodás jelentős módosításon esett át a tavalyi évben. Az eddigi szerződésszövegek azon része, amely az egyes társaságok által jogosítható weboldalak körét határozta meg, kétféleképpen is értelmezhető kikötést tartalmazott. Az új szövegek azonban egyértelműen a tartalomszolgáltató gazdasági székhelyét határozzák meg a jogosító társaság kiválasztásakor irányadó egyedüli szempontként. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az ARTISJUS csak olyan tartalomszolgáltatást jogosíthat, ahol a tartalomszolgáltató gazdasági székhelye Magyarországon van. A szerződésmódosítás szövege - hasonlóan a CISAC közvetlen vételre szánt műholdas adásokkal kapcsolatban alkalmazható "Sydney-szabályához" - elvben módot ad arra is, hogy a lehívás helyén érvényes díjszabást figyelembe vegye a jogosító társaság. Az ARTISJUS 2003-ban számos társasággal kötött ilyen értelmű szerződésmódosítást.

A szerzői jogi nem kormányközi nemzetközi együttműködést a Szerzői Jogvédő Szervezetek Nemzetközi Szövetsége (CISAC) és a hangfelvételen való zenei többszörözés jogait kezelő nemzetközi szervezet, a BIEM szervezi. Az ARTISJUS és vezető tisztségviselői ott vannak a CISAC és BIEM választott vezető testületeiben. Az ARTISJUS főigazgatója 2004. január 1-től a CISAC Európai Bizottságának elnöke, Fábri Péter t is újraválasztották a Drámai és Irodalmi Szerzői Tanács elnökévé és Faludi Gábor is újra tagja a Jogi Bizottságnak.

A CISAC 2003-ban Budapesten nyitotta meg európai regionális irodáját. A CISAC-kal kötött megállapodás, és az ennek értelmében módosított Alapszabálya alapján az ARTISJUS ad otthont az irodának, amely a CISAC és a BIEM közös "fiókja" (H-1016 Pálya u. 4-6). Feladata, hogy előmozdítsa a CISAC és a BIEM fejlesztési stratégiájának, a közös jogkezelés céljainak érvényesülését a közép-, és kelet-európai régióban, valamint a közép-ázsiai államokban. Az iroda vezetője Mitko Chatalbashev európai igazgató (tel: +36 1 201 9244; mitko.chatalbashev@cisac.org). Az igazgató munkáját - kérésére - segítik az ARTISJUS jogászai is.

2003 decemberében kiemelkedően sikeres budapesti szeminárium szervezésével mutatkozott be az új iroda.

Az ARTISJUS a Nemzetközi Szabványügyi Szervezettől (ISO-tól) a CISAC útján 2003-ban kapott felhatalmazás alapján, mint magyarországi kódkiosztó 2004 áprilisától megkezdte a magyar művek körében a nemzetközi zenemű azonosító (International Standard Musical Work Code) kiosztását. Ez a jelzés azonos a könyvkiadásban alkalmazott ISBN számmal. Ez mind a már meglévő, mind pedig az újonnan bejelentett művek tekintetében megtörténik; a kiosztás minden zeneművet, tehát a nem védett műveket is érinti.

Az ISO nemzetközi szervezet által nyilvántartott nemzetközi zenemű azonosító egy T betűből és egy 10 jegyű számsorból álló karaktersorozat, amely egyedileg jelöli a művet, lehetővé téve így az egyes zenefelhasználások során az egyszerű és egyértelmű azonosítást. Így például: ISWC T-034.524.680-1. Ez a kód az úgynevezett digitális jogkezelés, a DRM elengedhetetlen eleme. A művekre történő kódkiosztás automatikusan és folyamatosan történik, így azt a szerzőnek, zeneműkiadónak külön igényelnie nem kell.

A nemzetközi közös jogkezelés világának is összetettevé válását jól mutatják a CISAC és a BIEM felső döntéshozó testületei által az év folyamán tárgyalt témák:

- informatikai-szabványosítási közös fejlesztések (ún. CIS-terv, FastTrack, ISWC, MI3P szabvány stb),
- versenyjogi eljárások a CISAC, a BIEM és egyes tagjai ellen,
- kapcsolatok a zeneműkiadókkal, on-line zenefelhasználás jogosítása,
- hangfelvétel, DVD és on-line jogosítás és jogdíjfelosztás,
- hangfelvétel központi jogosítás,
- regionális (például közép- és kelet-európai) problémák valamint a közös jogkezelés egy-egy nehézsége a nemzeti területeken (pl. Németországban, Spanyolországban, Kínában, Bulgáriában, Albániában, Oroszországban, Görögországban, Törökországban).

A zenei Szerzői Tanácsban ez évben a zeneműkiadói szerződések, szerepek, részesedések álltak a viták középpontjában, az irodalmi Szerzői Tanácsban többek között az internetes technikai szolgáltatók szerepe.

A CISAC Európai Bizottságában többek között az "Infosoc. Irányelv" átültetése és az egyéb közös jogkezelést is érintő EU szabályozás illetve szabályozási tervek és a CISAC közép- és kelet-európai stratégiai terve volt napirenden.

A közép- és kelet-európai szűkebb regionális egyeztetésben (ahol a szervezet, a CESAC elnöke az ARTISJUS főigazgatója) ebben az évben három szakmai egyeztetés is volt. Témái: közös jogkezelési jogszabályok változása, "Cannes Agreement" (zeneműkiadói kapcsolatok), hangfelvétel központi jogosítás stb. A nyugat-európai zenei közös jogkezelők szervezetében, a GESAC-ban, az ARTISJUS 2002-ben is megfigyelő volt. Itt a figyelem leginkább az EU közös jogkezelési tárgyú közlemény-tervezetére és az EP ugyanilyen határozatára irányult.

Az év folyamán az ARTISJUS szakértői, jogászai számos különféle, kifejezetten technikai, két vagy többoldalú CISAC szakmai konzultációban is részt vettek, ahol többször előadóként szerepeltek (technikai és jogi bizottságok, SUISA, AKM/AUME stb).

Tudományos és tájékoztató tevékenység

Az ARTISJUS jogászai, ideértve a főigazgatót is, 2003-ban is folytatták az elsősorban a szerzői jogra irányuló tudományos és oktatói tevékenységüket. A Jogi Igazgató emellett a polgári jog rendes előadója a budapesti ELTE Jogi Karán. Ebben a minőségében 2003-ban tagja lett az EU Bizottsága tudósokból és egyetemi oktatókból kiválasztott szűk körű Felsőszintű Szerzői Jogi Szakértői Bizottságának. A szerzői jog egyetemi oktatásában rendszeresen részt vesz további három jogászunk

is. Az év folyamán egy angol és egy német nyelvű szakkönyv-fejezetet, öt nagyobb szerzői jogi szócikket és számos ismeretterjesztő újságcikket jelentettünk meg, televíziós és rádió interjút adtunk.

A tudományos és ismeretterjesztés regionális szerzői jogi fórumain több olyan előadást, beszámolót tartottunk, amelyek az európai jogközelítést és esetenként a magyar szerzői jog mint a szűkebb régió által követendő példa benntartását szolgálták. A szintér: például osztrák szerzői jogi munkabizottság, Magyar-Német Jogász Egyesület, prágai és bukaresti kábeltelevíziós konferenciák; összesen 12 ilyen értekezlet volt az év folyamán.

Számos esetben hatóságok, állami intézmények és társadalmi szervezetek is fordulnak általánosabb szerzői jogi megkeresésekkel is az ARTISJUS-hoz. Csak példaként említjük a rendőrségeket, ügyészségeket, a Vám- és Pénzügyőrséget, a Gazdasági Versenyhivatalt, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséget, az ORTT-t.

Alkalmunk van arra is, hogy a szerzői jogot érintő vagy azzal rokon tárgyú jogszabály módosítás tervezetéről érintett érdekképviseleti szervezetként véleményünket kifejthessük a jogszabály előkészítők megkeresései alapján.

A szerzők, jogutódok és művek felhasználói kérdéseinek megválaszolása, a szerzői jogi tanácsadás főleg az internetes felületen bővült: 2003-ban több mint 850 így érkezett igen változatos tartalmú szerzői jogi kérdést válaszoltunk meg.

Pillantás 2004-re: 13 célkitűzés

A 2004. év remélt sikerét az ARTISJUS által képviseltek számára jól lemérhetjük majd az alábbi célok elérésének mértékén:

1. Az Európai Unióhoz való csatlakozás nem jár majd azonnali változásokkal, de meg kell

kezdeni az európai szintű szerzői jogi jogalkotás előkészítésében is a szerzői érdekek civil szervezetként való érvényesítését.

2. 2004-ben a 2003-asnál magasabb infláció várható, költségvetési megszorítások is vannak és az idegenforgalom sem fejlődik. Célunk mégis, hogy a jogdíj bevételeket az 5-6 %-os tarifa emelkedést meghaladóan növeljük.

3. Bevezetjük a hologramos matricákat elsősorban a belföldi kiadású hangfelvételekre az ellenőrzés erősítésére.

4. Peres úton érvényesítjük a DVD és egyéb audiovizuális mechanikai zenei jogdíjköveteléseket.

5. Bízunk a Magyar Televízió gazdasági talpraállásában, megegyezésre törekszünk a jogdíjtartozásuk ügyében, végső soron perben érvényesítjük a jogdíjigényt.

6. Felújítjuk az ORTT-vel korábban megkötött együttműködési megállapodást, amely elősegíti a média jogi engedélyezés és pályázatok szerzői jogi előfeltételeinek zökkenőmentes biztosítását.

7. Hatékony adminisztrációval és jogosítással elősegítjük a komoly fizető internetes letöltéses zenehasznosítást és a többi jogosulti csoporttal együtt az eddiginél erőteljesebben lépünk fel a jogosítókkal szemben.

8. A bírósági igényérvényesítés gyorsulását várjuk az Ítéletabláktól és az új hatásköri szabálytól.

9. Kibontakoztatjuk a digitális jogkezelést ("DRM"-et) a CISAC nemzetközi elektronikus hálózatra és szabványai segítségével (FastTrack, ISWC stb.). Ezzel a mű- és a felhasználási dokumentálás gyorsabb és pontosabb lesz.

10. Erősítjük a tagsági kapcsolatokat még többretű tájékoztatással, egyszerűbb kapcsolattartással. Növeljük tagjaink és jogosulti megbízóink létszámát.

11 . Együtműködünk a térség közös jogkezelőivel, segítjük a kelet-európai ilyen szervezeteket.

12 . Tovább fejlesztjük a magyar közös jogkezelő szervezetek együtműködését a jogosítatlan mű- és teljesítmény felhasználások elleni fellépéseknél, a tájékoztatásban - képzésben és a jogszabály előkészítések során.

13. Javaslatokat teszünk a közös jogkezelés önszabályozására, a tevékenység közös szabályaira és etikai normáira.

Budapest, 2004. május 3.

Dr Gyertyánfy Péter